

Kulturnämnden

Återremitterad motion – Bibliotek för prioriterade grupper

Motion den 14 november 2016 av Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslår att kommunfullmäktige fattar följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Sammanfattning

Rolf Wasteson, Camilla Carlberg och Birgit Hansson (V) föreslår i en motion att kultur- och fritidsenheten ska analysera hur biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna barn och ungdomar, personer med funktionsnedsättning, nationella minoriteter och personer med annat modersmål än svenska samt att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoritetens och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Motionen återremitterades från kommunstyrelsen den 8 maj 2017 för att kompletteras med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper.

Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, anpassat mediebestånd, riktad inbjudan och uppsökande verksamhet.

Förslagen i motionen

Motionärerna föreslår:

- Att kulturenheten ska analysera hur de enskilda biblioteken kan arbeta med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser och mediebestånd.
- Att biblioteken ska samarbeta för att motsvara minoritetens och prioriterade gruppers behov i olika kommundelar.

Ärendets tidigare behandling

Beslut i kommunstyrelsen den 8 maj 2017 § 143

Kommunstyrelsen beslutade i enlighet med Rolf Wastesons yrkande. Således remitterades ärendet till kulturnämnden för att komplettera med exempel på hur biblioteken ska nå och arbeta med prioriterade grupper.

Beslut i kommunstyrelsens arbetsutskott den 25 april 2017 § 56

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslog kommunstyrelsen fatta följande beslut.

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Beslut i kulturnämnden den 21 mars 2017 § 13, KUN 2016/114

Kulturnämnden föreslog att kommunfullmäktige skulle fatta följande beslut:

Kommunfullmäktige noterar att det redan pågår ett arbete som uppfyller intentionen i motionen och anser med det motionen färdigbehandlad.

Enhetens utredning och bedömning

Samtliga Nackas bibliotek arbetar systematiskt med att nå alla prioriterade grupper.

Biblioteken arbetar och samarbetar på olika sätt beroende på hur lokalsamhället ser ut och vilka behov invånarna i kommundelen har. De enskilda biblioteken arbetar med att nå de prioriterade grupperna genom programverksamheter, läsfrämjande insatser, mediebestånd, riktade inbjudningar och uppsökande verksamhet.

Nedan följer beskrivningar och exempel på hur biblioteken arbetar med de prioriterade grupperna:

- **Barn inom förskoleverksamheten**

Alla förskolor kontaktas och bjuds in till biblioteket där nya medier presenteras för barnen och förskolepersonalen. Bibliotekspersonalen uppsöker förskolor där barnen är för små för att besöka biblioteket. Detta möjliggör att alla barn, inte bara de som kommer med sina föräldrar, får möjlighet att besöka biblioteket och träffa personalen. Biblioteken arbetar i samverkan med pedagogerna i förskolan och anordnar regelbundna träffar och informationsmöten under terminerna. På så sätt utvecklas samarbetet kontinuerligt utifrån förskolornas behov.

Målet med verksamheten är att stimulera barn till läslust och språkutveckling. Varje termin erbjuds evenemang kostnadsfritt till förskolorna i närområdet för barn i alla åldrar.

Exempel på aktiviteter är: sagostunder, sångsamlingar, mini-Bio, utställningar, läsinspirerande ordlekar, språkpåsar med bilderböcker på svenska och hemspråk utifrån de olika språkbehoven.

- **Barn och unga på fritiden 0 – 20 år**

Aktiviteter och mediasamlingen vänder sig till barn i alla åldrar, från olika kulturer, till föräldrar och personal som kommer i kontakt med barn och ungdomar.

Exempel på aktiviteter för de minsta: alla som besöker BVC erbjuds att komma till biblioteket och få tips om pek- och ramsböcker samt vikten att läsa för barnen. I samband med första besöket på biblioteket får alla barn en bok.

Biblioteken samarbetar med organisationen Svenska med baby som har målgruppen föräldralediga och barn. Tillsammans arrangeras träffar på biblioteken, med språkträning och under helger och lov erbjuds sagostunder på olika språk.

För de något äldre barnen, sju år och uppåt, ordnas eftermiddagsaktiviteter ofta i samarbete med andra kulturaktörer i kommunen, till exempel ordnas verkstad, bygga egna dataspel, programmering för barn och bokfika med barnbibliotekarierna. Det anordnas löpande bokcirklar där barnen styr litteratururval och inspirerar varandra. Personalen deltar som handledare och moderatorer.

Under Läslovet, (höstlovet) görs extra lovprogram ofta i samarbete med föreningar, till exempel högläsning tillsammans med avslappnande yoga och läsning om origami kombinerat med verkstad.

Varje sommar anordnas skrivarläger eller skrivardagar. Filmvisningar, ibland med text på olika språk, författarbesök, filosofiska samtal, poddradiokurser, samt skriv- och remake-cirklar (skapa nytt utifrån gammalt), äger oftast rum på biblioteken. Ibland är biblioteken ute på uppsökande verksamhet vid badplatser och idrottsanläggningar.

- **Funktionshindrade**

Den övergripande strategin för målgruppen är att inkludera alla funktionsvarierade i all verksamhet. I biblioteket ska alla kunna förstå och klara av att använda bibliotekets tjänster, såväl fysiska som digitala. Biblioteken samarbetar med olika aktörer som arbetar med till exempel neuropsykiatriska diagnoser och unga med erfarenhet av psykisk ohälsa och utanförskap. Biblioteken tillhandahåller registrering på Legimus (tidigare tal- och punktskriftsbiblioteket) för egen nedladdning av tal- och ljudböcker. Bibliotekens webbsidor är anpassade för avsedd grupp.

Biblioteken tillhandahåller Daisy-spelare (ljudspelare för digitala talböcker) för utlån samt cd med aktuella böcker och klassiker. Mediesamlingen innehåller media med taktill text och punktskrift för personer med synskada eller synnedläggning, lättlästa böcker för alla åldrar samt böcker med stor stil. För vuxna besökare med en psykisk funktionsvariation finns böcker med vuxna teman men med anpassat språk.

Hörslingor håller på att installeras på alla bibliotek. Funktionsvarierade som inte kan komma till biblioteket erbjuds hemsändning av media, så kallad Boken kommer.

Exempel på aktiviteter är: biblioteksvisningar för särskoleklasser, de yngre barnen inbjuds till sagostunder, läsprojekt för ungdomar med neuropsykiatriska funktionsvariationer. Bibliotekspersonalen besöker olika aktörer som arbetar med funktionsvarierade.

- **Invandrare och personer med svenska som andraspråk**

Biblioteken arbetar i nära dialog med olika enheter på kommunen, volontärer och ideella organisationer för att snabbt kunna fånga upp och tillgodose de behov som uppstår och förändras över tid. Exempel på samarbete med organisationer är Volontär i Nacka, Röda korset, olika trossamfund, SFI-skolor, organisationen Svenska med baby, med flera. Under 2017 förstärktes bibliotekens budget för arbetet med nyanlända med projektbidrag från kulturrådet.

Lättläst litteratur och information med språkkurser med mera exponeras på speciella hyllor i biblioteket. På webben finns guider till intressant litteratur och digitala resurser. Biblioteken samarbetar med organisationer och volontärer och erbjuder allt ifrån studiehjälp genom Röda Korset till samhällsguidning genom kommunens volontärsamordnare.

Biblioteken bjuder kontinuerligt in SFI-studenter till biblioteksintroduktioner där böcker, bibliotekskatalog och andra digitala resurser presenteras.

Alla bibliotek erbjuder tillgång till pressdisplay, en tidning -och tidskriftsdatabas med tusentals internationella dagstidningar.

Exempel på aktiviteter är: språkcaféer, läxhjälp, jobbcoaching, bokcirklar med lättlästa böcker för vuxna, anpassade bokpresentationer för grundskolan och SFI.

Bibliotekspersonalen närvarar vid välkomsträffar för nyanlända i Nacka kommun, erbjuder språklekar och musik för nyanlända barn på boenden och språkcaféer.

Temakvällar anordnas för alla nackabor med information om integration och flyktningmottagande.

- **Vuxenstuderande**

Målgruppen vuxenstuderande ges genom biblioteken stöd genom en studievänlig fysisk miljö med tysta läsplatser, grupprum samt utrustning såsom wifi, lån av datorer, scanners med mera. Biblioteken köper löpande in studielitteratur, erbjuder tillgång till relevanta databaser, e-uppslagsverk varav många är tillgängliga hemifrån. Exempel på aktiviteter är: utbildning av vuxenstuderande i informationssökning och källkritik, studievägledning samt möjlighet att tenta på distans.

Bilagor

1. Motion bibliotek för prioriterade grupper
2. Kultur- och fritidsenhetens tjänsteskrivelse den 1 februari 2017

Nadia Izzat
Enhetschef
Kultur- och fritidsenheten

Lars Nilsson
Sakkunnig bibliotek kultur
Kultur- och fritidsenheten